

AVALIK ARVAMUS KARUSLOOMAKASVATUSEST

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Juhan Kivirähk

Aprill 2017

SISUKORD

SISUKORD	2
UURINGU TAUST	3
1 Valim	3
2 Teostajad	6
TULEMUSED	7
1 Arvamus karusloomakasvatuse kohta	7
LISAD	9
1 Lisa 1 – Vastuste tabeljaotused /Excelis/	9

UURINGU TAUST

Käesolev aruanne on koostatud Turu-uuringute AS-i poolt 28. märtsist kuni 10. aprillini 2017 läbi viidud elanikkonna küsitluse tulemuste põhjal. Aruanne esitatakse **Eesti Põllumajandus-Kaubanduskojale**.

Uuringu eesmärgiks oli välja selgitada, milline on Eesti elanikkonna arvamus karusloomakasvatuse suhtes.

Aruande esimeses osas on toodud meetodika kirjeldus, teises osas küsitluse tulemused. Lisas on esitatud tulemuste tabeljaotused oluliste taustatunnuste lõikes.

1 Valim

Küsitlus viidi läbi Turu-uuringute AS igakuise omnibuss-küsitluse raames. Küsitluse läbiviimiseks kasutasid intervjuerijad tahvelarvuteid.

Omnibuss on regulaarselt (kindla ajakava järgi) läbiviidav uuring, mille üldkogumi moodustavad Eesti Vabariigi alalised elanikud alates 15 aasta vanusest (kokku 1 107 791 inimest - ESA, 01.01.2014.a.).

Omnibussi planeeritud valimi suurus on **1000 vastajat**. Valim moodustatakse üldkogumi **proportsionaalse mudeli alusel**. Mudeli aluseks on piirkonnad ning asula suurus (elanike arv), mille alusel valitakse kokku 100 lähteadressi (valimipunkti). Lähteadressi valik iga piirkonna sees toimub **juhulikkuse põhimõttel** rahvastikuregistri aadressiloendite alusel.

Vastajate valikul lähteadressil rakendatakse nn „**noore mehe reeglit**“. See tähendab, et valimisse sattunud aadressil viiakse läbi intervjuu noorima kodusoleva meessoost leibkonna liikmega, kes on vanem kui 15 aastat; kui mehi kodus ei ole, siis noorima naisega. Selline meetod annab neile vastajate kategooriatele, kes tavaliselt harvemini kodus viibivad (nooremad inimesed, meesterahvad), lisatõenäosuse valimisse sattuda, muutes nii empiirilise valimi elanikkonna tegeliku soolis-vanuselise koosseisule vastavamaks.

Täiendavalt rakendatakse vastaja valikul **vanuselisi kvoote** (igas valimipunktis küsitletakse mitte üle kahe inimese vanuses 50-59 ning mitte üle kahe üle 60-aastase inimese).

Lähtumine üldkogumi proportsionaalsest mudelist tagab valimi esinduslikkuse ehk võimaluse uuringu alusel tehtud järeldusi üldistada kogu Eesti vastavaealisele elanikkonnale. 1000 inimese küsitlemisel ei ületa maksimaalne viga $\pm 3,10\%$, väiksemate protsent-väärtuste puhul on viga väiksem (vt. tabel 1).

Kokku küsitleti 1005 respondenti, valimisealisi kodanikke oli küsitletute seas 842.

Tabelis 1 on toodud valimivea piirid erinevate valimi suuruste ja vastuste protsentjaotuste jaoks 95% usaldusnivool. Protsentide usalduspiirid on nähtavad ka aruande lisana esitatud Excel-tabelitest. Kui liikuda hiirega tabeli lahtrile, siis tuleb seal nähtavale statistilise vea suurus ning konkreetse protsentväärtuse usaldusvahemik.

Tabel 1 Valimivea piirid

	Vastuse proportsioon											
	50%	45%	40%	35%	30%	25%	20%	15%	10%	5%	3%	2%
10	30.99%	30.83%	30.36%	29.56%	28.40%	26.84%	24.79%	22.13%	18.59%	13.51%	10.57%	8.68%
20	21.91%	21.80%	21.47%	20.90%	20.08%	18.98%	17.53%	15.65%	13.15%	9.55%	7.48%	6.14%
30	17.89%	17.80%	17.53%	17.07%	16.40%	15.49%	14.31%	12.78%	10.74%	7.80%	6.10%	5.01%
40	15.49%	15.42%	15.18%	14.78%	14.20%	13.42%	12.40%	11.07%	9.30%	6.75%	5.29%	4.34%
50	13.86%	13.79%	13.58%	13.22%	12.70%	12.00%	11.09%	9.90%	8.32%	6.04%	4.73%	3.88%
60	12.65%	12.59%	12.40%	12.07%	11.60%	10.96%	10.12%	9.03%	7.59%	5.51%	4.32%	3.54%
70	11.71%	11.65%	11.48%	11.17%	10.73%	10.14%	9.37%	8.36%	7.03%	5.11%	4.00%	3.28%
80	10.96%	10.90%	10.73%	10.45%	10.04%	9.49%	8.77%	7.82%	6.57%	4.78%	3.74%	3.07%
90	10.33%	10.28%	10.12%	9.85%	9.47%	8.95%	8.26%	7.38%	6.20%	4.50%	3.52%	2.89%
100	9.80%	9.75%	9.60%	9.35%	8.98%	8.49%	7.84%	7.00%	5.88%	4.27%	3.34%	2.74%
110	9.34%	9.30%	9.15%	8.91%	8.56%	8.09%	7.47%	6.67%	5.61%	4.07%	3.19%	2.62%
120	8.95%	8.90%	8.76%	8.53%	8.20%	7.75%	7.16%	6.39%	5.37%	3.90%	3.05%	2.50%
130	8.59%	8.55%	8.42%	8.20%	7.88%	7.44%	6.88%	6.14%	5.16%	3.75%	2.93%	2.41%
150	8.00%	7.96%	7.84%	7.63%	7.33%	6.93%	6.40%	5.71%	4.80%	3.49%	2.73%	2.24%
200	6.93%	6.89%	6.79%	6.61%	6.35%	6.00%	5.54%	4.95%	4.16%	3.02%	2.36%	1.94%
300	5.66%	5.63%	5.54%	5.40%	5.18%	4.90%	4.53%	4.04%	3.39%	2.47%	1.93%	1.58%
500	4.38%	4.36%	4.29%	4.18%	4.02%	3.79%	3.51%	3.13%	2.63%	1.91%	1.49%	1.23%
750	3.58%	3.56%	3.50%	3.41%	3.28%	3.10%	2.86%	2.55%	2.15%	1.56%	1.22%	1.00%
1 000	3.10%	3.08%	3.03%	2.95%	2.84%	2.68%	2.48%	2.21%	1.86%	1.35%	1.06%	0.87%
1 500	2.53%	2.52%	2.48%	2.41%	2.32%	2.19%	2.02%	1.81%	1.52%	1.10%	0.86%	0.71%

Uuringutulemuste tötluseks kasutati andmetötluspaketti IBM SPSS Statistics for Windows 22.0.

Küsitluse tulemusel saadud andmekogumi väiksemad erinevused elanikkonna sotsiaal-demograafilistest taustatunnustest kaaluti elanikkonna tegeliku mudeliga vastavusse.

Nagu näha tabelis 2 esitatud kaalumata ja kaalutud taustandmete võrdlusest, tuli lõppvalimis kolme protsendi võrra korrigeerida meeste ja naiste ning eestlaste ja mitte-eestlaste osakaalu.

Nelja protsendi võrra tuli väiksemaks kaaluda 50-64 aastaste osakaalu ning veidi enam kui kahe protsendi võrra suurendada 18-25 aastaste ning 75 aastaste ja vanemate osakaalu.

Ülejäänud kaalumisest tulenevad muutused valimis koosseisus jäävad alla kahe protsendi.

Tabel 2 Vastanute sotsiaaldemograafiline profiil /N=1005/

TAUSTANDMED	KAALUMATA	KAALUTUD
SUGU		
Mees	49,1%	46,0%
Naine	50,9%	54,0%
VANUS		
15 – 24	9,5%	12,2%
25 – 34	18,4%	17,5%
35 – 49	25,2%	24,2%
50 – 64	27,3%	23,5%
65 – 74	11,0%	11,6%
75 +	8,7%	11,1%
HARIDUS		
Alg- või põhiharidus	13,4%	15,0%
Kesk- v. kesk-eriharidus	58,7%	58,6%
Kõrgharidus	27,9%	26,4%
RAHVUS		
Eesti	72,1%	67,8%
Muu	27,9%	32,2%
KODAKONDSUS		
Eesti	86,4%	82,9%
Venemaa v muu	7,5%	10,0%
Määratlemata	6,1%	7,1%
REGIOON		
Tallinn	31,9%	32,3%
Põhja-Eesti	15,0%	15,5%
Ida-Virumaa	11,9%	11,4%
Lääne-Eesti	12,2%	11,6%
Kesk-Eesti	8,0%	7,4%
Lõuna-Eesti	20,9%	21,7%
LINN/ MAA		
Linn	68,1%	68,7%
Maa	31,9%	31,3%

2 Teostajad

Uuringu erinevates etappides olid vastutavad:

Aruanne, projekti juhtimine:

Valim/Küsitlustöö koordineerimine:

Andmetöötlus ja tabelid:

Tellijaja-poolne kontaktisik:

Juhan Kivirähk

Kristel Merusk,

Kaja Södor

Roman Vjazemski

Reijo Pohl

Malle Lind

Kontaktandmed:

- Üldtelefon: 585 29 700
- E-post: post@turu-uuringute.ee
- Kodulehekülg: www.turu-uuringute.ee
- Aadress: Pärnu mnt. 102 (A-korpus), 11 312 Tallinn

Uuringujuhi kontaktandmed:

- Telefon: 55 15 200
- E-post: juhan@turu-uuringute.ee

TULEMUSED

1 Arvamus karusloomakasvatuse kohta

Eestis on praegu käimas diskussioon karusloomakasvatuse tegevuse üle – loomakaitsjad on teinud ettepaneku karusloomafarmid kümne aasta jooksul sulgeda, samas on paljud põllumajandusega seotud organisatsioonid arvamusel, et karusloomakasvatusega tuleks Eestis jätkata.

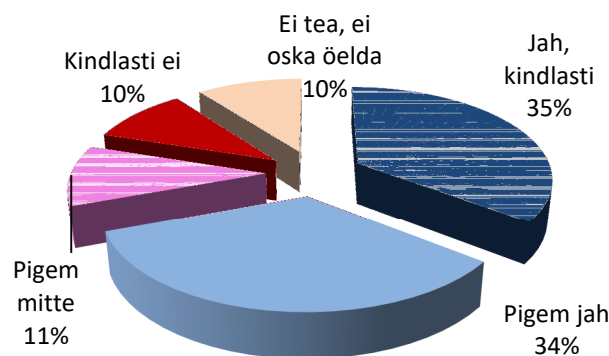
Esitasime küsitluses sellekohase küsimuse koos lühikese selgitava sisejuhatusega:

Karusloomakasvatus on traditsiooniline loomakasvatusharu, millega jätkuvalt tegeletakse meie naaberriikides Soomes ja Lätis ning paljudes teistes riikides.

Kas teie arvates peaks karusloomakasvatus jääma lubatuks ka Eestis, juhul kui see vastab kõigile nõuetele, mis tagavad loomade heaolu?

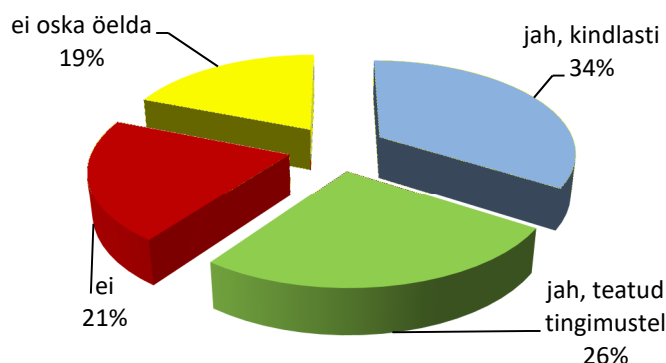
Hinnang paluti anda neljapallisel skaalal (jah, kindlasti/ pigem jah/ pigem mitte/ kindlasti mitte), skaala viies positsioon oli vastus „ei oska öelda“ Vastuste üldjaotus on esitatud joonisel 1.

Joonis 1 – Hinnang karusloomakasvatusele /kõik vastajad N=1005/

Sarnane küsitlus toimus ka 2014 oktoobris, mis andis küllalt lähedased tulemused:

Joonis 2 – Hinnang karusloomakasvatusele oktoobris 2014 /kõik vastajad N=988/

Näeme, et karusloomakasvatuse vastaste ja kindlate toetajate osakaal oli kahe aasta eest sama suur (vastavalt 21% ja 34-35%). Need vastajad, kes toetasid karusloomakasvatust „teatud tingimustel“, nimetasid toona nende tingimustena kõige sagedamini just loomade heaolu tagamist – asjaolu, mis oli seekord lülitatud küsimuse koosseisu karusloomakasvatusega jätkamise eeldusena. Nii muutusid ka 2014. aasta tingimuslikud toetajad käesolevas küsitluses „pigem jah“ vastajateks.

Lisades olevates tabelites on toodud vastused küsimusele erinevate sotsiaal-demograafiliste gruppide lõikes (fail [2017_03 Karusloomakasvatus Tabelid.xlsx](#)).

Karusloomakasvatuse vastaseid on kõige enam nooremate vastajate seas: 15-24 aastastest ei toeta selle jätkumist 37% ja 25-34 aastaste seas 32%.

Toetus karusloomakasvatusele on suurem meeste hulgas (75%, naistest 65%); samuti maaelanike seas (76%, linnaelanikest 66%).

Erinevate erakondade valijatest on karusloomakasvatuse vastaseid keskmisest enam Vabaerakonna (38%), Eestimaa Roheliste (33%) ja sotsiaaldemokraatide (32%) valijate hulgas.

LISAD

1 Lisa 1 – Vastuste tabeljaotused /Excelis/